

Vaahtopää

Kallan Purjehtijat ry:n jäsenlehti 2020

Sinä teet kodin,
me mahdollistamme sen.

Hae asuntolainaa verkossa ja allekirjoita sopimukset sähköisesti.
Tee hakemus www.op.fi

OP Kalajoki

VALULA GROUP OY

Kallan Purjehtijat Ry:n jäsenlehti

Vaahtopää 2020

Vastaava toimittaja: Heikki Santaholma

Toimituskunta:

Markku Ojala, Esko Jaatinen, Heikki Santaholma

Painopaikka ja taitto:

Rannikon Laatupaino Oy, Vihanti

Kansikuva: Pitkäjärven leiriltä, kuva Sulo Siermala

Lehti ilmestyy kerran vuodessa ja postitetaan jäsenille.

Lehti on kaikkien luettavissa www.kapu.fi ja lehteä jaetaan 200 kpl.

Lehteen tarkoitettua aineistoa voi toimittaa sähköpostiosoitteella kapu@kapu.fi

Virallinen postiosoite on:

Kallan Purjehtijat ry

c/o Sakari Kärjä, Annalantanhua 4, 85100 Kalajoki

Tilinumero on: FI90 5099 0720 0057 44

Sisällysluettelo

In Memoriam	3
Kommodorin tervehdys	4
Arkunvartijan vuosikatsaus ja tulevaisuus – Kallan Purjehtijat ry tilivuosi 2019	5
KaPun kesäohjelma 2020 / toteutusnäkömät	6
Kallan Kierto 2019	8
Päättäjäsissä 28.9. Meriheinä-majalla palkitut	8
Juha Petreliukselle ja Heikki Santaholmalle Kallan Purjehtijoiden kultainen ansiomerkki	9
KaPun LYS-ratapurjehdus Syysmakkara 7.9.2019	10
Meriluonto mahdollisuutena	11
KaPun nosturin nostot Keskuskarissa ovat päättyneet ..12	
Käytetyn veneen ostamisessa paljon sudenkuoppia	13
s/y Omarun Perämeren kierto	14
Oulujärvi – Kainuun meri	16
Historian ja tuulen huminaa Sydän-Savossa	19
Vaahtopään retro	21
Varakommodorin tähyystorni	24
Talkookuvia	24
Pitkäjärven leiri 2019	26

Jukka Liias in memoriam

Purjehtijaystävämme ja s/y Bettinan kippari Jukka Liias on poissa. Jukka menehtyi äkilliseen sairauteen vuodenvaihteessa.

Muistamme Jukan 2019 Vaahtopää-lehemme sivuilta hänen kirjoituksestaan s/y Bettinan purjehduksia. Rauha merenkulkijan muistolle.

Kallan Purjehtijat jäsenkunta

Kommodorin tervehdys

Kaikkien aikojen leudoin talvi kiertyy keikkuen tulleen kevään jälkeen kesäksi. Viime syksynä toiveikkaasti rakenneltu kesän 2020 toimintasuunnitelmamme uhkaa kuihtua kuurupii-loksi. Korona hiipii ja etsii. Olemme hissukseen. Ehkä se ei onnistu meitä löytämään ja jos löytäkin, toivotaan, että se ei meitä pahasti rankaisisi.

Kauden päätapahtumaksi kesäkuun toiselle viikolle Rahjan jollatukikohtaan suunnittelemamme Suomen Purjehdus ja Veneilyn Lasten purjehduskoulu siirtyi todennäköisesti odottamaan turvallisempaa toteutusajankohtaa.

Viime kaudella saimme lupaavasti eloa junioritoimintaan. Yhteistyö partiolaisten ja Perämeri Wind Ridersin kanssa Pitkäjärven juniorileirin järjestelyissä toimi hienosti. Leirille osallistui lähes 30 junioria ja sen järjestelyihin osallistui kaikkiaan parisenkymmentä aikuista. Kalustoapua saimme jälleen kerran naapuriseurasta Raahesta (RaaPS).

Jollatukikohtamme Rahjan Jätkälässä talkoiltiin käyttökelpoiseen kuntoon ja saimme pidettyä siellä muutaman tutustumisillan purjehduksesta kiinnostuneille junioreille. Mielenkiinnon virittely jäi silti vielä vaiheeseen, koska aktiivisia junioripurjehtijoita ei vielä seuran jäsenluetteloon päästy kirjaamaan.

Seuran ensimmäiset optimistijollat rakennettiin koivu- ja mahonkivanerista kansalaisopiston kursseilla v. 1983 alussa Matti Konun toimiessa kurssin vetäjänä. Matin taitavassa ohjauksessa valmistui kahdeksan jollaa, joista tiettävästi ainakin neljä on vielä täysin purjehduskelpoisessa kunnossa. Näistä yksi mahonkijolla on jollatukikohdassa seuran käytössä. Muistelen lämmöllä 91-vuotiaana, 7.4.2020 menehtynyttä Mattia, joka oli merkittävällä panoksella auttamassa aloittavan pурсiseuran junioripurjehduksen käynnistämistä.

Purjehduksen puolella tämä ensimmäinen junioriaalto on odottanut uutta aina näihin päiviin asti. Painopiste siirtyi purjelautailuun ja purjehduksessa H-veneilyyn. Perinteisesti vuosittain Pitkäjärvellä sitkeästi pidetyt juniorileirit eivät yksittäisinä tapahtumina pystyneet kasvattamaan meille uusia junioripurjehtijoita. Panostusta olisi tarvittu paljon enemmän. Varmaan pitää edelleen paikkansa sanonta, että minkä taakseen jättää, sen edestään löytää.

Vuodenvaihteen tienoilla saimme murheeksemme kuulla, että purjehtijaystävämme Jukka Liias oli menehtynyt vaikeaan sairauteen. Jukka ja Bettina-pursi oli meille tuttu näky merellä. Hän oli seuramme ahkerimpia matkapurjehtijoita, mistä ansioista hänet v. 2017 palkittiin Kipparin Tuopilla. Otamme osaa omaisten suureen suruun.

Me purjehtijat ja veneilijät olemme vallitsevassa epidemiatilanteessa hyväosaisia. Harrastuksemme ei kerää suuria joukkoja veneisiimme eikä taputtajia tai faneja niiden ympärille. Voimme harrastaa täysillä purjehdusta ja veneilyä. Tietysti sen suola, yhteinen turinointi ja tarinointi joudutaan nyt jättämään vähemmälle, ainakin aivan vain pieniin piireihin. Merellä kyllä puhaltavat puhtaat ja raikkaat tuulet, missä kaasutai muut naamarit ovat tarpeettomia.

Sitä ennen pitää kuitenkin ottaa riski ja laskea ”lotjat” vesille. Asiaankuuluvaa virusvarovaisuutta noudattaen roikotamme hyvässä järjestyksessä Rahjan Konikarvossa paatit autonosturilla veteen lauantaina 6.6. klo 8.00 alkaen. Sakari Kärjä toimii asiassa järjestelijänä ja yhteyshenkilönä (p. 040-7739694).

Kuten lasten purjehduskoulun niin myös purjehduskauden avajaisten toteuttaminen veneiden vesillelaskiaispäivän iltana saattaa heilahtaa arvaamattomaan tulevaisuuteen. Tilanteet saattavat muuttua nopeasti puoleen tai toiseen. Toimintasuunnitelmaan merkittävien tapahtumien toteutumisesta tai peruuntumisesta / siirtämisestä tiedotetaan sähköpostitse sekä seuran nettisivulla (www.kapu.fi).

Turvallista ja hyväntuulista veneilykesää toivottaen

Ilpo N.

Arkunvartijan vuosikatsaus ja tulevaisuus – Kallan Purjehtijat ry tilivuosi 2019

Kallan Purjehtijat ry taloudellinen tilanne jatkui vaakaana vuonna 2019 ja perustui aikaisimpien vuosien perustuspääluihin; Kantavimmat kulmakivet nyt ja tulevaisuudessa ovat uudet ja vanhat jäsenet, seuran toiminnan mahdollistava kiinteä omaisuus, Kalajoen kaupungin sekä EAKR – Rieska Leder tuki sekä Vaahtopää- lehdesämme ilmoittamiseen luottaneet yrittäjät ja yritykset. Heille kaikille suuret kiitokset.

Päätän vuoden 2019 tilien pyörittämisen yllä olevaan tiivistelmään. Seuran tilit käsitellään vuosittain seuran kaikille seuran jäsenille kutsutilaisuudessa tilikokouksessa tilivuotta seuraavassa helmikuussa. Tieto kokouksen ajankohdasta ilmoitetaan www.kapu.fi. Tilitiedot ja kirjanpito ovat avoimet kaikille seuran jäsenille. Jäsenkunnan tileihin kohdistunut mielenkiinto on osoittautunut niin vaatimattomaksi, että päätin siirtyä menneen vuoden tileistä tähän päivään. Joka tileistä haluaa tietoja, niin osoite on kapu@kapu.fi tai [heikki\(at\)santaholma.fi](mailto:heikki(at)santaholma.fi).

Koska Kallan Purjehtijat ry kiinteän omaisuuden määrä on tänään huomattava ja seura on velaton, niin käyttäjien määrä omaisuuden tarjoamiin mahdollisuuksiin suhteutettuna on aivan vaatimaton. Meillä on seurana mahdollisuus osoittaa erilaisiin kanoottia pienempien kampeiden varastointiin tilaa Kalajoen Hiekkasärkkien purjelautavarastosta. Varastointi edellyttää seuran jäsenyyttä ja välinepaikkamaksua. Keskuskarissa on seuran talkoilla ja EAKR-Rieska Leader tuella rakennettu laituri, jossa on 10 venepaikkaa. Paikka edellyttää seuran jäsenyyttä ja venepaikkamaksua. Konikarvon venesatamassa Rahjassa on kolmen hengen miehistöllä purjehdettava yksityyppi luokan H-purjeverene kaikkine varusteineen joko kilpailemista varten tai perhepurjehdukseen. Käyttö edellyttää kipparilta vähintään saaristolaiivurin tutkinnon ja seuran jäsenyyden sekä venehuollon talkootyötä. Muuten s/y Milena on sovitusti käytävissä ilman korvausta.

Lasten ja nuorten purjehdusharrastusta varten aloitettiin pian kymmenen vuotta sitten rakentamaan nuorten purjehduskeskusta – olen nimennyt sen kirjoituksissani NPT:ksi. Kalajoen kaupungilta seura on vuokrannut rantatontin. Tontti sijaitsee Rahjassa Konikarvon venesatamaan johtavan tien varrella. Ranta on matala ja suojassa tuulilta. Perheveneilyn käytössä on neljä nuorille tarkoitettua optimisti-jollaa, kaksi kumivenettä ja laituri sekä kalustovarasto. Taaperot voi-

vat huoletta kahlata rantavedessä ja makkaran paistoon on nuotiopaikka. Seuran tavoitteena on NPT:n kautta koota yhteen meren äärellä vesillä olosta pitäviä lapsiperheitä ja tarjota perheille mahdollisuus yhteisiin vesilläolo hetkiin. Kun paikka tulee tutuksi osallistumisen myötä, saa perhejäsenmaksua vastaan oikeudet kaluston itsenäiseen käyttöön NPT:n vastuuhenkilön luvalla.

Kuten aluksi totesin, niin vuonna 1982 perustettu Kallan Purjehtijat ry on vuosien aikana puuhannut jäsenten talkootyönä mitä erilaisimpia juttuja: järjestänyt satakunta purjehduskisaa, puolen sataa karnevaalia ja rakentanut laitureita sekä järjestänyt leirejä. Nyt meillä on kalustoa ja pääomaa toimintaan mutta harrastajat puuttuvat. Rahaston hoitaja on huolissaan siitä että, seuralla ei ole perhejäseninä nuorten perheiden muodostamaa yhteisöä, joka touhuaisi NPT – rannalla. Se on KaPun jäsenten yhdessä olon käyttöön rakennettu alue. Paikka tarjoaa kaikille jotain tekemistä ja lapsille yhteisiä leikkejä.

Katsotaan luottavaisesti tulevaisuuteen toisiamme tervehtien,

Heikki Santaholma

– seuran rahastonhoitaja

KaPun kesäohjelma 2020

Näin horjuvaa ja epävarmaa kesäohjelmaa ei ole tämän seuran 38-vuotisen historian aikana koskaan ennen esitetty ja toivottavasti tämä jää myös ainoana sellaisena seuramme historiaan. Onneksi harrastuksemme ei ole ns. joukkue- eikä yleisölaji. Meille tilanne ei ole niin katastrofaalinen, vaikkakin se on kieltämättä seuran toiminnan aktiivisuuden ja innostuksen kannalta lamaanuttava.

Radio-ohjattavien veneiden kilpailut harrastuksena

KaPun lajivalikoimaan on lisätty RC-purjehdus. Siinä seilataan alle metrisillä purjeveneillä suojaisella ja rajatulla vesialueella veneiden ohjauksen tapahtuessa rannalta radiolla. Veneillä kilpaillaan likipitään samoilla kilpapurjehdussäännöillä kuin täysmittaisilla veneillä. Ratakin on samanmallinen, mutta luonnollisesti paljon lyhyempi. Tämän lajin luulisi soveltuvan erinomaisesti näppärille joysticin käyttäjille sekä aktiivisen kilpapurjehduksen taakseen jättäneille veteraaneille.

Edullisimmat yksityyppiveneluokat, joita on saatavana kaupan hyllyltä ovat Drakon 65 ja Drakon 95.

Pienemmän uuden veneen hinta on n. 250 €, suurempi on n. 200€ kalliimpi. IOM-luokan veneiden (kansainvälinen yhden metrin luokka) hinnat liikkuvat jo reilusti tonnosen huonommalla puolella.

Lajista oli tarkoitus järjestää näytös heti vesien auettua, mutta nyt demonstraatio on pakko siirtää arvaamattomaan tulevaisuuteen.

Jollatukikohta, investoinnit ja talkoot

Jollatukikohtakunnostukset ja siihen suunnitellut investoinnit pyritään toteuttamaan Korona-virustilanteesta huolimatta mahdollisuuksien mukaan. Investoinneista merkittävimmät ovat moottorin hankinta kumiveneeseen sekä koulutuksessa tarvittava välineistö ja turvavarusteet. Hankintoihin on haettu avustusta Rieska Leaderilta (Yhteisö-Leader).

Talkookutsuista sekä investointien toteutuksesta vastaa Ilpo Nenonen (p. 0440462478)

Keskuskarin sataman laituritalkoot

Keskuskarin sataman kevätruoppaus on tehty. Sen syväys riittänee ainakin moottoriveneillä liikennöimiseen koko kesän. Laituri kunnostettiin lankutusten osalta viime keväänä. Aisatalkookutsut tulevat laituripaikan haltijoille taas vanhaan tapaan.

Veneiden vesillelasku

Veneiden vesillelaskupäiväksi sovittiin 6.6. alkaen klo 8.00. Sakari Kärjä järjestää autonosturin paikalle. Jotta veneiden laskeminen onnistuisi sujuvasti ilman ruuhkaa ja turvaohjeiden mukaisesti on nyt tarpeen sopia ennakkoon, missä järjestyksessä veneiden vesillelasku hoidetaan. Ilmoita siis ennakkoon Sakarille (p. 040-7739694), oletko tuolloin laskemassa venettäsi veteen.

Purjehduskauden avajaiset

Purjehduskauden avajaiset ja kippareiden kokous päätettiin pitää samana päivänä Kalajoen Letolla Meriheinä-majalla la 6.6. alkaen klo 18.00, mikäli se Korona-rajoitteiden puolesta on tuolloin mahdollista.

Lasten purjehduskoulu 12.-18.6.

Lasten purjehduskoulu on SPV:n valtakunnallisen formaatin mukaan toteutettava lasten kolmitasoinen purjehduskoulutusohjelma. Siitä meillä on ollut suunnitelmassa toteuttaa RaaPS:n tuella nyt se ensimmäinen eli alkeistason kurssi. Valitettavasti Korona - epidemia uhkaa vesittää koko homman.

Jollapurjehdusesittely ja junioreiden viikkoharjoitukset

Jollapurjehdusesittelystä joudumme nyt luopumaan. Junioreiden viikkoharjoituksista päätetään mahdollisen purjehduskoulun toteutuksen jälkeen, jolloin asiasta kiinnostuneet juniorit ovat tiedossa.

/ toteutusnäköymät

Venekatsastukset

Epidemia vaikeuttaa myös veneiden katsastuksia, jotka on tarkoitus kuitenkin hoitaa nytkin asianmukaisia varotoimenpiteitä noudattaen kesäkuun 15. ja 16. sekä 22. ja 23. päivä klo 18.00 alkaen Konikarvon satamassa. Veneen runkokatsastus pitää tehdä ennen vesillelaskua. Sovi katsastuksesta ennakkoon Sakari Kärjän kanssa (p. 040-7739694). Veneesi katsastus on vahva osoitus siitä, että kannat uuden vesiliikennelain edellyttämän vastuun veneesi omistajana ja päällikkönä.

Viikkopurjehduspäivä

Viikkopurjehduspäiväksi sovittiin keskiviikko. Lähdetään sään salliessa merelle nautiskelemaan klo 18.00.

Vesillävihiytyjen lajiesittelypäivä

Oman vesillävihiytyjen lajiesittelypäivän järjestämisestä luovutaan. Sen sijaan osallistumme Kalajoen kaupungin / Akatemian suunnittelemaan vesiliikunta- ja meripelastuspäivään, mikäli se nykytilanteessa jossain vaiheessa kesällä voidaan järjestää.

Nostalgiaretki Maakallaan 18.7.

Mikäli epidemiarajoitteet eivät käy ylivoimaisiksi, yritämme tehdä nostalgisen maihinnousun Maakallan saarelle 18.7. Ehkä saamme tuolloin paikalle Kalajoen soittokunnan sekä Pyhäjoen Meripelastajat ja onnistumme elvyttämään Laivurin Exymän sisupalkintoineen. Seuraa sähköpostejasi ja KaPun nettisivuja, jonne ohjelma ilmestyy, jos se on ilmestyäkseen.

Kallan Kierto 8.(9.)8.

Ottaen huomioon kilpailun odotettavissa olevan osanottajamäärän (varmasti alle 10 venekuntaa) sekä turvaohjeiden mukaan helposti sovitettavat järjestelyt epidemia ei oletettavasti estä perinteisen LYS-tasoisuuden Kallan Kierron toteuttamista. Kilpailukutsu julkaistaan SPV:n Manage2Sail-kilpailukalenterissa (kilpailuun ilmoittauduttaessa sivulle kirjaudutaan omilla tunnuksilla) sekä myös KaPun nettisivuilla. Jarmo Ainali (p. 044-7546437) toimii meillä Manage2Sail-kilpailukalenterin vastaavana ylläpitäjänä.

Syysmakkara 5.(6.)9.

Kuten edellä, ottaen huomioon kilpailun odotettavissa olevan osanottajamäärän (varmasti alle 10 venekuntaa) sekä turvaohjeiden mukaan helposti sovitettavat järjestelyt, epidemia ei oletettavasti estä tämän LYS-tasoisuuden purjehdittavan ratakilpailun toteuttamista. Kilpailukutsu julkaistaan SPV:n Manage2Sail-kilpailukalenterissa (kilpailuun ilmoittauduttaessa sivulle kirjaudutaan omilla tunnuksilla) sekä myös KaPun nettisivuilla.

Partiolaisille jolla- ja veneilyilta

Mikäli turvallisuusmääräykset sallivat, tämä järjestetään loppukesällä Liungilan Eränkävijöiden kanssa erikseen sovittavana ajankohtana.

Veneiden nostotalkoot 19.9.

Veneiden nostotalkoot järjestetään hyvän / kohtuullisen nostosään vallitessa, eli em. päivä saattaa tuolloin muuttua.

Jollatukikohdan syystalkoot ja Keskuskarin aisatalkoot

Talkoihin toimitetaan asianomaisille erillinen kutsu.

Purjehduskauden päättäjäiset 26.9.

Paikka ja ohjelma on vielä avoin. Seuraa sähköpostiasi ja seuran nettisivuja.

Kallan Purjehtijoiden syyskokous 30.10.

Kutsu kokoukseen toimitetaan sääntöjen mukaan vähintään 10 pv ennen kokousta jäsenistölle sähköpostitse sekä seuran nettisivuille.

W

KALLAN KIERTO 2019

Kallan Kierto purjehdittiin lauantaina 10.8. aurinkoisessa säässä. Pohjoisen puoleinen tuuli voimistui kilpailun aikana heikosta kohtuulliseksi. Kokonaisuutena purjehdusää oli mainio.

Kilpailuun oli ilmoittautunut neljä venekuntaa, joista yksi miehistövajauksen vuoksi jäi satamaan. Osanotto kilpailuun oli tämän vuosikymmenen alhaisin.

Heikon tulliennusteen vuoksi kierrettiin nyt vain Maakalla neljän

merimerkin kautta, lähtien nyt aiemmista kilpailuista poiketen Rahjan syväsataman edustalta.. Sakari Rahjan ja Kauno Salmisen purjehtima Sunwind 29, Corona ylitti maailinjan ensimmäisenä kymmenisen minuuttia ennen muita. Finnexpres 83, Fiona X onnistui aivan lopussa hivuttautumaan maaliin ennen Nauticat s-300, Omarua.

Coronan reilusta kaulasta huolimatta kilpailun voittajaksi tasoitusten jälkeen selvisi Omaru, jota

purjehtivat Sakari Kärjä, Heikki Santaholma ja Arto Vänskä.

LYS-tasoituksen perusteella nopeimmaksi luokiteltu Ilpo Nenosen, Pirkko Pekuri-Nenosen ja Marja Santaholman purjehtima Fiona X sai nyt tyytyä jumbosijaan.

Kilpailulautakunta Jarmo Ainali, Jouko Arvo ja Veli Kärjä hoiti reittisuunnittelun, lähdöt ja maaliintulot ja tuloslaskennan mallikkaasti.

IN

Päättäjäsissä 28.9. Meriheinä-majalla palkitut

Purjehduskilpailut

LYS avomeripurjehdus

Kallan Kierto 10.8.

Voittaja: Omaru, Sakari Kärjä, Heikki Santaholma ja Arto Vänskä
Paukun voittaja: Corona Sakari Rahja ja Kauno Salminen

LYS ratapurjehdus

Syysmakkara 7.9.

Voittaja: Hoobot, Lasse Kärjä, Heikki, Juha ja Teuvo Santaholma
Paukun voittaja: Hoobot
Em. kilpailujen yhteistuloksen perusteella ratkaistu
Kapun LYS-mestaruus: 1. Omaru, 2. Fiona X, 3. Hoobot, 4. Corona

Kiertopalkinnot

Hallituksen päätöksellä palkinnon saajalle luovutettiin kunniakirja. Kiertopalkinnot on päätetty pitää seuran hallussa niiden katoamisen välttämiseksi.

Kummin Malja

Kaija Vähäsarja

Aktiivisesta osallistumisesta Pitkäjärven juniorileirin sekä purjehduskauden avajaisten huoltoryhmään

Vuoden teräksisin

Esko Jaatinen

Erittäin aktiivisesta osallistumisesta Pitkäjärven juniorileirin purjehdusvalmen-nukseen sekä partiolaisjunioireille järjestettyyn Rahjan jollatukikohdan sekä isompien purje- ja moottoriveneiden esittelyiltan 21. ja 28.8.

Sepon tuoppi

Veli Kärjä

Erittäin aktiivisesta osallistumisesta kaikkiin junioripurjehdusta-pahtumiin, Rahjan jollatukikohdan talkoisiin sekä seuran kilpailujärjestelyihin.

Kipparin tuoppi

Heikki Jylhä-Ollila

Purjehti peräänantamattomasti vasta hankkimansa purjeveeneen Porista yhtäjaksoisesti Kalajoen Rahjaan.

Kommodorin rutistusraudat

Jarmo Ainali

Hoiti Velin kanssa seuran purjehduskilpailujen järjestelyt mallikkaasti sekä osallistuen järjestettyyn Rahjan jollatukikohdan sekä isom-

pien purje- ja moottoriveneiden esittelyiltan 21. ja 28.8.

Vuoden purjelautailija

Oskari Pääkkönen

Vei Formula-luokan ranking-sarjan voiton sekä sijoittui lajin SM-kilpailuissa toiseksi, ollen näin myös KaPun vuoden purjelautailija, kuten hyvin monena vuonna jo aikaisemminkin.

Erytyskiitokset

Juha ”Petteri” Petrelius, Pirkko ”Piki” Siuruainen, Teuvo Santaholma, Tuula Santaholma, Juha Santaholma, Kaija Vähäsarja, Lasse Kärjä, Heikki Santaholma, Marja Santaholma, Jouko Arvo, Esko Jaatinen, Veli Kärjä, Sulo ”Supe” Siermala, Antti Kaivosoja, Heikki Jylhä-Ollila, Sakari Kärjä, Markku Ojala, Raimo Rahja, Jarmo Ainali ja Hannu Helander

Rahjan jollatukikohdan talkoiden, Pitkäjärven leirin ja junioreiden tutustumisiltojen onnistumisesta.

IN

Sija	Venetyyppi	Veneen nimi	Kippari	Gastit	LYS-luku	Purjehdus- aika	Tasoitettu aika
1	Nauticat S-300	Omaru	Sakari Kärjä	Heikki Santaholma, Arto Vänskä	1,00	4.30.21	4.30.21
2	Sunwind 29	Corona	Sakari Rahja	Kauno Salminen	1,07	4.20.08	4.38.20
3	Finnexpres 83	Fiona X	Ilpo Nenonen	Pirkko Pekuri- Nenonen, Marja Santaholma	1,08	4.29.17	4.50.49

Juha Petreliukselle ja Heikki Santaholmalle Kallan Purjehtijoiden kultainen ansiomerkki

Suomen Purjehdus ja Veneily on tarjonnut jäsenseuroilleen mahdollisuutta palkita seuran aktiiveja seuran ansiomerkeillä, joista Kallan Purjehtijoiden ensimmäinen, kultainen, on myönnetty Lasse Kärjälle v. 2017. Kultaisen ansiomerkin myöntäminen edellyttää pitkäaikaista aktiivista ja merkittävää toimintaa seuran hyväksi.

Kallan Purjehtijoiden purjehduskauden päättäjäisissä Meriheinä-majalla 28.9. kultaiset ansiomerkit kiinnitettiin myös Juha Petreliuksen ja Heikki Santaholman rintapieliin.

Seuran perustajajäsen *Juha Petrelius* on toiminut seuran hallituksessa kaikkiaan 12 vuotta, joista kaksi hallituksen jäsenenä, kaksi talouspäällikkönä, kaksi varakommodorina ja kuusi kommodorina. Suomen Purjehtijaliitto palkitsi hänen v. 1992 Pitkäjärvellä järjestämänsä Leijonaleirin vuoden parhaana junioripurjehdusleirinä. Juha toimi myös KaPun purjehduskoulun vetäjänä ja auktorisoituna kouluttajana. Seuran Huvitoimikunnan kehittämien Samba- / talvikarnevaalien,

Venetsialaisten sekä Halloweenkarkeloiden toteuttamisessa ja niiden onnistumisessa hänellä on ollut keskeinen rooli. Olisiko yhtäkään seuran purjehduskauden avajais- ja päättäjäistapahtumaa, jossa hän ei olisi ollut paikalla järjestelyissä. Seremoniamestarina ja hauskanpitäjänä hän on lyömätön. Lisäksi hän on ollut kova kilpapurjehtija, ollen voittamassa KaPu:n H-venemestaruuden ainakin kuusi kertaa, osallistuen H-veneellä myös lukuisiin SM-kilpailuihin.

Seuran perustajajäsen *Heikki Santaholma* ja seuran perustavan kokouksen sihteeri, on toiminut seuran hallituksessa kaikkiaan 23 vuotta, joista yhden vuoden hallituksen jäsenenä, kaksi vuotta talouspäällikkönä ja 20 vuotta sihteerinä. Hän on seuran jäsentiedotteen, Vaahtopään, ensimmäisen kansikuvan laatija (v. 1984). mistä alkaen hän on ollut vaikuttamassa ainakin 110:n Vaahtopään syntyyn ja niihin vähintään 200:n jutun kirjoittamiseen. Hän on osallistunut käytännöllisesti katsoen kaikkiin seuran talkoisiin ja tapahtumiin.

Purjehduskilpailujen järjestelytehtävissä hän on pääsääntöisesti pitänyt kilpailukanslian kunnossa ja tuloslaskennan hanskassa. Heikki on purjehtinut ahkerasti seuran kilpailuissa ja matkapurjehduksilla ja on kiertänyt H-veneiden miehistössä myös SM-kisoissa. Milenan perämiehenä hän voitti v. 2008 seuran H-venemestaruuden.

Molemmat ovat toimineet edelleen erittäin aktiivisesti Kallan Purjehtijoiden hallituksessa. Juha varakommodorina ja Heikki taloudenhoitajana. Korona-karanteeniin jouduttuaan on tietenkin heidänkin nyt hiukan rauhoitettava liikkumista, kuten meidän kaikkien.

Lämmin kiitos Juhalle ja Heikille seuran hyväksi tehdystä jättityöstä. On tietenkin selvää, että ilman kotiväen mukanaoloa ja tukea se ei olisi ollut mahdollista. Juhan taustavoimana *Piki*, *Pirkko Siuruainen* ja Heikin taustavoimana *Marja* ansaitsevat tästä suurkiitoksen.

Nautitaan edelleen hienosta harrastuksestamme vielä niin kauan kuin voimme.

Ilpo N.

KaPun LYS-ratapurjehdus

SYYSMAKKARA 7.9.2019

Tuuli ja aallokko rauhoittuivat sopivasti kisapäivän aamuna. Ennakoon kilpailuun oli ilmoittautunut kolme venekuntaa. Uusia kilpailijoita ei aamun kipparikokoukseen mennessä ilmaantunut suurista odotuksista huolimatta.

Jarmo Ainali ja Veli Kärjä olivat hyvissä ajoin paikalla. Kilpailulautakuntaa mahdollisten protestien varalta tuli vahvistamaan myös Mattiveikko Salo, kansallinen kilpailutuomari ja Raahen Purjehdusseuran kommodori.

Kyseessä oli SPV:n kalenteriin avoimeksi ilmoitettu kilpailu, joten järjestelyt olivat sen mukaiset. Toiveissa luonnollisesti on, että vielä jonain kesänä kisoihin saapuisi merkittävä määrä vierailijoita. Ehkä Keskuskarin Marina-hankkeen valmistuttua näin tulee käymään. Nyt vieraista ei näkynyt merkkiäkään monen oman seuran seilaajankin jättäessä purtensa laiturin.

Ennakkoon kilpailun tulos vai-

kutti selvältä. H-vene on ylivoimaisesti nopein ja Kallan Kierron voittaja Omaru ottaa kakkossijan. Ensimmäisessä lähdössä yleensä peränpitäjänä seilaillut Fiona X nyt Antti Kaivosojan kipparioimana yllätti spinaakkerimanövereissään epäonnistuneen Hoobotin, Omarunkin jäädessä selvästi kärkikaksikosta.

Toisessa purjehduksessa Lasse Kärjän ohjaama Hoobot meni menojaan, jättäen Fiona X:n puolen legin päähän. Sakari Kärjän Omarun vauhti ei nytkään riittänyt tasoituskellakaan kolmatta sijaa korkeammalle.

Hoobot vei Syysmakkaran voiton Fiona X:n onnistuessa kiilamaan Omarun edelle. Hoobot voitti myös paremmalla purjehdusten yhteisajallaan kilpailun ensimmäisenä maaliin purjehtineiden palkinnon eli paukun.

Mainittakoon, että aito pauku on jäänyt purjehduskilpailujen historiaan, sillä enää kilpailussa

ensimmäisenä maaliin ehtineelle ei ammuta tykillä, haulikolla eikä muullakaan tuliaseella voittolaukusta, vaan se on korvattu torven törähdyksellä.

Kilpailu oli myös toinen osakilpailu seuran LYS-mestaruudesta, Kallan Kierron lisäksi.

Kun Kallan Kierrossa toiseksi sijoittunut Sakari Rahjan Corona ei nyt kilpailuun osallistunut, jäi sille kesän kisoista saaliiksi vain Kallan Kierron ensimmäisenä maaliin saapuneen veneen eli paukun voitto. Koska Hoobot ei puolestaan ollut Kallan Kierrossa, eivät sen pisteet riittäneet kuin kolmanteen sijaan, Omarun viedessä mestaruuden ennen Fiona X:ää.

Palkinnot Kallan Kierron, Syysmakkaran ja KaPun LYS -mestaruuden osalta jaettiin seuran purjehduskauden päättäjäsissä Kalajoen Letolla, Meriheinä-majalla 28.9.

IN

SYYSMAKKARA 7.9.2019 - Yhteistulokset

Purjehdusro	Venetyyppi	Vene	Perämies	Miehistö	Lähtö 1	Lähtö 2	Pisteet	Sijoitus	LYS m-pisteet
A54676	Nauticat-S 300	Omaru	Sakari Kärjä	Teemu Kurikkala	3	3	6	3	3
FIN-3483	Finexpres83	FionaX	Antti Kaivosoja	Ilpo Nenonen	1	2	3	2	2
H-857	H-vene	Hoobot	Lasse Kärjä	Heikki, Juha ja Teuvo Santaholma	2	1	3	1	1
L-7750	Sunwind 29	Corona			dns	dns			5

Paukkumaljan voittaja: Hoobot (parempi yhteisaika)

Kallan Kierto 10.8.

Paukkumaljan voittaja: Hoobot (parempi yhteisaika)

Purjenumero	Venetyyppi	Veneen nimi	Perämies	Miehistö	Sija	LYS m-pisteet
A54676	Nauticat – S 300	Omaru	Sakari Kärjä	Heikki Santaholma	1	1
L-7750	Sunwind 29	Corona	Sakari Rahja	Kauno Salminen	2	2
FIN-3483	Finexpres83	FionaX	Ilpo Nenonen	Pirkko Pekuri-Nenonen	3	3
H-857	H-vene	Hoobot			dns	5

KaPu LYS-mestaruuskilpailun lopputulokset

		KaPun LYS-mestaruuskisan pisteet		
Sija	Veneen nimi	Kallan Kierto	Syysmakkara	Yhteensä
1	Omaru	1	3	4
2	FionaX	3	2	5
3	Hoobot	5	1	6
4	Corona	2	5	7

Meriluonto mahdollisuutena

Kevät 2020 tulee jäämään pitkälle historiaan tsunamin kaltaisena hyökynä. Aikanaan tiedetään, mitä tästä opittiin. Ihmiskunnan yhteisessä muistissa erilaiset mullistukset ovat säilyneet Suurina Kertomuksina tuhansien sukupolvien ajan. Niin myös selitykset ja selviytymismallit ovat kehystäneet evoluution ”arkkityyppejä”. Uhka muuttuu mahdollisuudeksi, kun jossain tehdään Suuri Harppaus. Arkki kelpaa tässä mainita siksin, että eräs sanan johdannainen kuvaa hanketta, joka koskettaa veneilevää kansaa: Ukko Nooan rakensi isohkon aluksen, arkin, perhekuntansa pelastukseksi. Hänellä oli tietoa Ylätason Instanssin suunnitelmista. Olisiko meillä.

Pandemia iski – olitko valmis

Euroopan Unionin meri- ja kalatalousosasto on laatimassa Itämeripainotteista pitkän aikavälin strategiaa. Lausuntokierros sattuu

ajankohtaan, jolloin maailmanlaajan pandemian kourissa ollaan selviämässä ensi säikähdyksestä. Se tiedetään jo, että jotain on menetetty lopullisesti ja jotain on syntymässä jäädäkseen. Eräät momentit saavat erityisen painoarvon uudessa tilanteessa. Jotkin luvut on kirjoitettava aivan uudestaan. Saattaa olla, että Perämeri ja meriluonnon virkistyskäyttö nousee erityiseen arvoon. Aamu-uutiset kertoivat, että kaukomatkailun tyrehtyminen näkyy jo moninkertaisena kysyntänä kotimaan markkinoilla. Asuntoautot ja -vaunut ovat erityisen kysytyjä.

Tämän kirjoittaja kierteli vauhuilla Perämeren venesatamien tuntumassa karanteenin aikana. Merkittävä havainto oli, että vesillä näkyi vilkasta liikennettä. Vapaat vedet ovatkin lainehtineet jo halki talvisydämen. Hyvin todennäköistä on, että kansa suuntaa kesän mittaan kiinnostuksensa ulapoille ja rantamille runsaamminkin.

Konsulit ohoi

Meidän lähipiirissämme on hankkeita, joiden vuoksi skenaarioiden seuranta on tarpeen. Vierassatamille tulee kysyntää. Uudet tulokkaat saattavat olla palvelun tarpeessa. Perheiden kiinnostus herää jukulaaksoihin ja tempuratoihin. Saariston infraa on ajettu alas. Onko nyt aika kohentaa luonnonsatamien ja telarantojen ympäristöä. Saako nälän tai henkokohtaisen hädän yllättämä meloja helpotusta rantautuessaan. Alussa mainitun hankkeen eräs luku toteaa: *Uudet asumisen trendit sekä muutunut työelämä lisäävät saariston suosiota. Luku päättyy lauseeseen: Matkailu on hankaloitunut ja lähivirkistys korostuu. Matkailupotentiaali suuntautuu Perämerelle.*

Keskeiset valmisteluaineistot ovat nähtävänä 17.6. saakka osoitteessa www.merialuesuunnitelma.fi.

Esko Jaatinen

KaPun nosturin nostot Keskuskarissa ovat päättyneet

Hienosti onnistuneiden Lighting-SM kilpailujen jälkeen alkoi KaPu:n valmistautuminen vuoden 1991 H-veneiden ranking-kilpailujen järjestämiseen. Seuran rekisterissä oli tuolloin 7 veneettä, joista osa kävi ahkerasti kilpailemassa omien kisojen lisäksi Oulussa, Raahessa ja Kokkolassa, jopa kauempanakin. Veneillä purjehdittiin harvemmin kisapaikoille, koska oli paljon

nopeampaa siirtää ne sinne trailereilla.

Nosturin tarve Keskuskariin oli tuolloin ilmeinen. Hankinnasta tehtiin hallituksen päätös 15.6.1990. Nosturihankkeen kustannusarvio oli n. 40.000 mk eli nykyrahassa n. 10.600€. Hanke rahoitettiin seuran omarahoituksen ohella sponsoreiden materiaali- ja työlahjoituksilla sekä H-veneomistajien 2-4 vuoden nosto-oikeussopimuksilla (300-400€/venekunta).

Nosturi mitoitettiin rungon osalta 3.000 kg:n nostoille. Kaksinopeuksinen kissalla varustettu nostokone jaksoi vinssata enimmillään 2.000 kg:n kuorman eli n. 1.500 kiloisen H-veneeseen nostoon sen tehon katsottiin riittävän.

Hanke valmistui heinäkuussa 1990. Siitä alkaen itäsaksalaisvalmisteinen ketjunosturi hilasi vuosia varsin luotettavasti H-veneitä vesille ja rannalle kitisten ja rätisten, kissan kynnet nuokkuvalla aisalla kipinöiden.

Kesää talvea puomin nokassa roikkunut moottori ei kuitenkaan loputtomasti kestänyt vauhdikkaita kakkosvaihteen nostoja. Vuosia takuuajan päättymisen jälkeen sähkömoottori kärkehti ja kone käännettiin pelkällä ykkösvaihteella toimivaksi. Nostajat ovat sen jälkeen joutuneet jättämään kiireet eikä moottorista ei ole enää ollut huolta.

Tosin nosturin ominainen, alkuperäinen ja tottuneen nostajan korvaan tuttu rutina ja rätinä alkoi harvemmin nosturia käyttäneitä pelottaa.

Katsastamaton kolmeakymmentä ikävuottaan lähestyvä nosturi oli epäturvalliseksi epäiltyä päätetty siksi jo useaan kertaan romuttaa.

Lopullisen sysäyksen nosturin poistamiselle antoi Keskuskarin satamaa lähestyvä merkittävä mullistus Marina-hankkeen myötä. Nyt ei jäädy odottamaan pakkoa. Kärjän Sakari pani toimeksi ja hankki nosturille ostajan, joka vei liki 30 vuotta meiltä vikinäs-tään ja vaikerruksestaan huolimatta luotettavan palvelijan 4.11.2019 uusiin nostohaasteisiin.

Nosturi nousi ja nostaa (Vaahtopää 4/1990)

*Nousi
punainen tolppa, punainen orsi ja orressa
keikkuva keltainen kissa —
ja ketjumoottori
Satamassa.*

*"Pakkohan se on.",
tuumi Markku, piirsi ja kokosi,
veti värin ja pystytti.
Nostaa veneet
väkisten, vaikka vikisten
tonnin kaksi.*

*"Kolme teräs kestää",
laski Jarmo ja piirsi, päästi palat.
Kiersi Kimi Raahesta paksun putken,
pani Ismo auton hakuun,
työnsi Lasse palkkia, terästä.*

*"Kantaa, kantaa", kehui Paavo kantta
ja kun ehti,
jalan, pultit ja reijät painoi
ja vielä voiman johti kunta.
"Ehkä virta riittää", arveli Aulis*

*Hoo, Hoo ja Hoot
johan kelpaa.*

*Parhaat kiitokset nosturiprojektin onnistumisesta:
Rahjan Metalli, Markku Mäelle
Tuuran Konepaja Oy, Jarmo Ainalille
Junnikkalan Saha, Ismo Junnikkalalle
Rautaruukki Oy, Kim von Bruun-Riegelsille
PPTH Teräs Oy, Lasse Mäkinesteelle
Kalajoen kunta, Paavo Soukalle ja Aulis Aholle
ja kaikille muille talkoisiin osallistuneille.*

Nosturiprojektin puolesta

Ilpo Nenonen

IN

Käytetyn veneen ostamisessa paljon sudenkuoppia

1. Osta tästä tyvä ja halpa vene!

Just joo tästä malliesimerkki omas- ta huonosta hankintavoitteesta. Ei ole keksitty sellaista venettä, joka olisi hyvä ja halpa. Kun 30 vuotta vanha vene on kuin Jaskan Bemari, niin ei se voi enää olla hyvä. Eikä kuntoonsa nähden halpa. Halpuus loppuu siihen kun alkaa varusteiden vaihto, jossa uusitaan kaikki mahdollinen, tuhkakuppia myöten.

Tässä vaiheessa kannattaa ottaa kahvikupponen ellei toinenkin ja miettiä asioita.

2. Tällä ei ole kertaakaan ajettu karille!

Jos venekuumeesi on 41 pilkku jotain, et todennäköisesti huomaa että ”pienää” naarmua on paikattu kahden kilon köntillä lasikuitua ja hartsia ja päälle sutaistu, sanan varsinaisessa merkityksessä, näön vuoksi Miranolia. Jos näkisit kölin, niin se muistuttaisi väsyneen miekkavalaan evää, sillä on se niin kierossa kun hallituksen ministeri. Ja kun sillä purjehdit, niin vene menee kuin keväinen lehmä.

Tässä vaiheessa kannattaa ottaa tuumaustauko ja kahvikupponen ellei toinenkin ja miettiä asioita.

3. Osta tästä äärettömän siisti vene!

Nyt oletkin jo sekopäisenä venekuumeen kanssa ja et erota yötä ja päivää toisistaan. Jos veneenmyyjän eukko on uitettu parfyymialtaassa ja se kiehnaa kyljessä kiinni, ei ole lemmestä kyse. Veneen sisälle mennessä lähempi tarkistelu ei onnistu, kun eukko haisee kun ketunsyötti ja et sinä nääkkään mitään, kun silmät vuotaa vettä. Koeta siinä sitten hais- tella haiseeko home tai joku muu. Kannattaa myös katsoa verhoja ja muuta materiaalia (jos näät mitään) sillä silmällä tai niillä kahdella muistattaako esim. verhot kummituselokuvan rekvisiittia.

Tässä vaiheessa kannattaa ottaa

tuumaustauko ja kahvikupponen ellei toinenkin ja miettiä asioita.

4. Osta tästä hyvin huollettu vene!

Jos tunnet veneen myyjän ja luotat siihen, että hän on pitänyt veneen hyvässä kunnossa ja tehnyt kaikki huollot, niin ei siinä mitään. Mutta asia saa aivan toisen käänteen, jos myyjä on lipevä ja hymyilee täysillä kuin Alexander Stubb. Myyjä sanoo itse huoltavansa kaikki huollot ja on kätevä käsistään, kehuu kuinka veneen moottoriin ei tarvitse vaihtaa öljyt kuin joka kolmas vuosi.

Jos konehuoneen kopan lukitus on umpiruosteessa, muista pyytää myyjältä voiteluöljyä, et sinä sinne muuten pääse. Tarkista tässä vaiheessa veneen öljy, onko se on mustaa kuin yö ja muistutaako enempi esihistoriallista asfalttia. Ja jos moottori lähtee käyntiin ja tärisee kun jonkun vibra, tässä välissä pitäisi hälytykkellojen soida niin, että korvat särkyvät. Myös epämääräiset kilinät ja kolinat sekä lasikuidun parkaisut siinä teerevänä poikana tepastellessa kertoo jo jotain.

Tässä vaiheessa kannattaa ottaa tuumaustauko ja kahvikupponen ellei toinenkin ja miettiä asioita.

5. Näillä purjeilla menet Honoluluun ja takaisin!

Kannattaa olla tarkkana, jos purjeet on lattialla mytyssä ja rutussa elikkä muistuttaa enempi ruttuista naamaa kuin purjeita ja myyjän sanoillakin on usein hyvin mielenkiintoisia piilomerkityksiä. Tämä tarkoittaa selvästi suomenettuna, että purjeiden pitäisi edes vähänkin näyttää purjeilta ilman kengänjalkia ja elintarvikekaupan tuotteita. Tässä vaiheessa sakaan, vaikka kuume on tapissa, et pääse tällaisilla purjeilla kotilaituriin tai yleensäkkään minnekkään.

No nyt olisi hyvä ottaa tuumaustauko ja kahvikupponen ellei toinenkin ja miettiä asioita.

6. Kaveri kannattaa ottaa mukaan, niin voitte yhdessä arvioida venettä!

Useimiten hyvästä kaverista on hyötyä venekaupoilla. Hän tuo viileän ja käytännöllisen järjen kriittisen äänen sekä joskus terveen annoksen kateutta mukaan ostotilanteeseen. Mutta tähänkin kannattaa suhtautua varauksellisesti. Varsinkin jos hän on kuten Jaska, ihminen joka menettää itsehillintänsä ja todellisuudentajunsa aivan samalla tavalla kuin sinäkin veneen ostotilanteessa. Silloin ei auta, että teitä on kaksi sokeaa taluttamassa toisianne. Myyjä kun näkee teidänlaisenne voimakaksikon tulevan niin on hänellä melkein suonenvetoa muistuttava kohtaaminen naamassa (hän hymyilee).

Hyvällä lykyllä teille myydään vene jolla on kahden kilometrin pituinen vikalista, jos koko paatti edes pysyy kaupanteon ajan pinnalla.

No jos kauppa kuitenkin toteutuu ja uskallat sanoa kotona vaimolle, että tuli ostettua pikku purjevene (7.5 m) ja kohtaat kotoa jotenkin asiaankuulumattoman realistista kritiikkiä sekä venettä, itseäsi että Jaskaa kohtaan, on parempi että häilytte Jaskan kanssa vähin äänin asiasta suurempaa numeroa tekemättä vaikka kahville ellei toisellekin, sillä tiedät varmaan että selppaatti jatkuu, vaikka entinen ei vielä ole loppunut.

No niin nyt sinulla purjevene ja mahahaava kaikesta kahvin juonnista, Jaskaa ei ole sen koomin näkynyt, mutta mitä pienistä pääasia että sulla on vene. Onnea.

Seuraava osio kertoo miten vene lasketaan vesille, niin että vene on vedessä ja kippari laiturilla eikä päinvastoin.

Hyvää purjehduskesää!

s/y Omarun Perämeren kierto

Useasti toteutumatta jäänyt Perämeren kierto oli viimein edessä. Aamulla klo 9 lähdin koko 60nm matka Konikarvo-Bjuröklubb moottorilla, lopussa sai vähän tuulta niemennokan ympärillä. Sykettä nosti alussa pilssiin ilmestynyt dieselin makuinen vesi, syyksi ilmeni löysä klemmari pakokäyrän ja äänenvaimentimen välillä. Tirsutti vettä letkun välistä. En kiristänyt keväällä tarpeeksi uuden käyrän asennuksen jälkeen.

Dieselini maku tuli tankin mittarianturin laipasta tihkuneesta polttoaineesta. Tankkasin täyttöpötkea

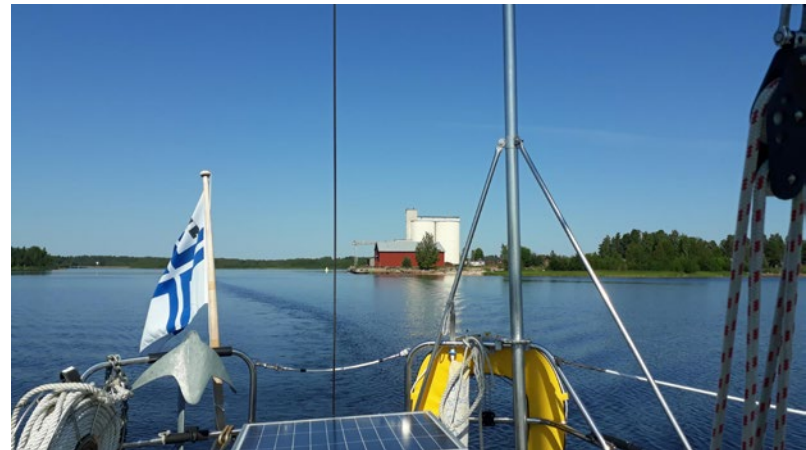

myöten täyteen viikolla joten dieselini pinta jäi laipan yläpuolelle. Matka jatkui ihmettelyn ja kiristelyn jälkeen. Pääsi kerrankin tänne Bjuroklubbin laituriin, satama on ahdas, vaikka oli vain pari Kokkolasta tullutta moottorivenettä.

Kävin pyöräilemässä kappelin luona ja vanhassa hiilisaatamassa. Lopuksi ennen lähtöä ylhäällä kalliolla majakan luona. Seuraava kohde oli Kåge båtklubbin satama, vieraspaikat oli huonosti merkitty, ainoastaan laiturin merenpuolella jossa ohikulkevan liikenteen aallot keikkutti. Muua eläkeläispariskunta kertoi satamassa olevan tilaa heidän veneensä vieressä, joten siirryin sinne.

Aamulla matka jatkui pohjoiseen, tuultakin oli sopivasti. Jätin väliin Pite-Rönnskärin jossa oli jo tullut käytyä muutama vuosi sitten. Piteån Stenskärin laituriin kiinnitys peräankkurin kanssa, tämä saari on suosittu päiväkäyntikohde, daycruiserit oli ajettu rantaan. Vesijetitkin pörräsi. Päätin käydä tutustumassa tähän luonnonsuojelualueeseen, kun meno rauhoittui. Stenskäriin oli ikaikaisia kalastajien kivilatomuksia, jatulintarhoja, kompassiruusuja ja pitkiä karkeahiekkaisia rantoja.

Alkumatka Stenskäristä leppoosaa purjehdusta, aivan ihanne keli, mutta kuumaa. Otin ämpärillä merestä vettä vauhdissa ja pesedyin, kun ei ole vielä osunut suihkuja kohdille, tuli samalla avotilakin huuhdeltua. Kymmenkunta mailia ennen Rödkallenia tuli Suomes-ta päin sumurintama, Rödkalleniin olisin voinut yrittää ilman sumua, nyt ohitin sen 1,5 mailin päästä enkä nähnyt koko saarta. Sumu hälveni Luulajan isolle väylälle tullessa. Junkön saarella vietin yön ja jatkoin Luuleän kaupunkiin Ettans bāthamniin.

Kävin ostamassa satamassa olevasta isosta venetarvikekaupasta Ruotsin rannikon merikarttasarjat joilla reittisuunnittelu on helpompaa, kuin plotterin tai tabletin ruuduilla zoomaten.

Pääsin viimein saunomaan ja nauttimaan täyden palvelun sataman antimista, löytyyköhän vastaavaa satamaa Pohjanlahdelta, on kyllä tasokas.

Seuraavana päivänä sai tulla purjeilla Luulajan väylän aukolta asti Töreen, jossa ollaankin Perämeren perällä. Meinasin jo mennä retkisatamiin välillä, mutta niissä saattaa olla paljon retkueita perjantaisin. Täällä oli rau-

haisaa, vain eläkeläisiä caravaaneissaan. Tören sataman edustalla on keltainen poiju Perämeren pohjoisimman pisteen merkinä, jonka kierrosta saa leirinnän respasta diplomin. Minkään muun vuoksi tänne ei kyllä kannata tullakaan, vaatimaton vierassatama on vanhan sementtisataman siilojen varjossa.

Seuraavaksi yöksi oli luvattu nopeasti voimistuvaa pohjoistuulta, Törestä oli lyhyt matka Båtskärsnäsiin, jossa vietin kaksi yötä. Kävin kylällä pyöräilemässä, varmaankin ollut aikoinaan vireä yhdyskunta, muistuttaa vähän Ykspihlajaa tai Lapaluotoa. Tämä marinan paikka lienee entistä saha-aluetta.

Satamassa ei vieraita ollut kuin Omaru ja Australian lipun alla seilaava vanhempi pariskunta, mies on ruotsissa syntynyt, tulevat kesäisin tänne purjehtimaan. Vene jää talveksi telakalle Etelä-Ruotsiin.

Itää kohti, Seskärön saari täytyi kiertää, kun komean sillan alta ei pääse 12,5m korkealla mastolla, tulin Haparanda hamniin jossa oli myös karavaanialue ja yhteiset wc ym. tilat veneilijäin kanssa. Täällä pärjäsi jo suomen kielellä.

Sitten Tornion Torandaan. Kova puuskainen vastatuuli yltyi sateen kera jokisuulle tullessa, olisi ollut tarpeen jonkinlaiset ajolasit kun sade piiskasi silmille. Ja tulihan sitten minullekin tilastomerkinä, ajoin kapean väylän sivuun ja kolisi. Aikani siinä ihmeteltyäni ja liikkeelle yritettyä, totesin ettei auta kuin kutsua meripelastajat hinaamaan irti. Hetken päästä tulivatkin kahden kumiveneen kanssa. Toinen isompi kallisti isopurjeen nostimesta vetäen venettä, pienemmän hinatessa perästä. Paljoa ei tarvinnut hinata kun oltiin 3m vedessä. Itseväylällä olikin 4m vettä melkein perille saakka. Vesi

oli kylläkin matalalla pitkään jatkuneen pohjoistuulen takia.

Kyllä se säikäyttää kun alkaa köli kolista. Mietin milaista jälkeä löytyisi kun syksyllä nostetaan ylös, lyijyköli on kyllä pehmeää ja vaimentaa iskuja. Ei ollut isompia, vähän lysmyjä nurkissa. Kyllä ei kirpase vapaaehtoisen meripelastusseuran Trossi-jäsenmaksu enää. Kiitokset Meri-Lapin meripelastajille.

Tämä Toranda onkin sitten vimosen päälle hieno satama puitteiltaan. Veneitä ei ollut kuin minä, johtuen ehkä kelistä. Kotiväkeä tuli vierailulle, käytiin tietysti Haaparannassa. Tuuli oli vieläkin puuskaista mutta jo rauhoittumassa. Tornion tulin Hailuotoon lyhyille unille, josta suoraan Konikarvoon.

Tarina mukailtu S/Y Omarun Facebook-sivulta, josta löytyy tulevienkin reissujen kertomuksia kuvineen. @omarusailing. www.facebook.com/omarusailing/

Oulujärvi - Kainuun meri

Meristä kaunein on purjehtimatta

Olimme seilailleet jo Mare Nostrumilla – roomalaisten Meidän merellä. Koettu tuulta ja tyventä. Poikettu Patmokselle. Kierretty Mallorca. Kunnes tarjoutui tilaisuus kisata yhdellä suurimmista Tuhansien Järvien Suomessa. Suur-Saimaalla oli tavattu Pietarista poikennut insinööri mielenkiintoisella purrella. Oli lähtenyt naapurisiin etätöihin. Tyyppiin, siis veneeseen ja sen ominaisuuksiin pääsinkin tutustumaan muutaman suven kulluttua ihan uusilla ulapoilla.

Oulujärvi jakaantuu kolmeen laajaan järvenselkään. Järven länsipuolta kutsutaan Niskanseläksi, keskiosaa Ärjänseläksi ja itäosaa Paltaseläksi. Ärjänselkä on Suomen suurin sisävesiselkä, jossa ei saaria juuri ole. Rannaton horisontti on antanut vahvat perusteet sille, että Oulujärveä on kutsuttu myös Kainuun Mereksi. Laajimman ulapan keskiosassa kohoaa vain korkeatörmäinen Ärjänsaari. Ärjänselkä on poikkeuksellisen merellinen ja tuulinen. Sana "ärjä" tarkoittaakin tuulista paikkaa. Oulujärvi on osa Rokua Geoparkia, joka on Suomen ensimmäinen ja ainoa kohde UNESCO:n ainutlaatuisien geologisten kohteiden verkostossa. Siispä ärjää päin.

Plaanaavalla purrella

Vuokraveneharrastuksemme pääideologit Jouko ja Pirjo Mattila olivat hankkineet perhepurrekseen mielenkiintoisen viritelmän: plaanaavan purjeveneen, McGregorin. He halusivat näyttää omituista kulkupeliä ja kuulua saarta. Varmaan moni on venetyyppejä kuvista katsellut, kenties kurkistanut sisään venemessuillakin. Netistä löytyy nykyisin monipuolinen striimikin: Vedetään vesisuksilla hiihtelijää, pyöräytetään rinkulat sata-altaassa, painellaan kylkimyrryä reivatulla genualla. Mutta kun päästään sopivalla kelillä kyytiin, opitaan parhaiten muskeli-purren ominaisuuksia.

Teknisistä tiedoista tärkeimmät: pituus 7.87, masto 7.16, paino 1230, painovesitankki 600 litraa. Suositeltu moottoriteho 50 hp, jos pyritään plaaniin.

Kajavan huutoja – hankavitsan vingahtelua

Näillä rannoilla on sanaseppo Eino Leino kuunnellut hiljaisuuden halkovia kuiskeita. Järven selällä kantautuvatkin elämän äänet eri tavalla, kuin rannattomalla merellä. Sellaiseen äänimaisemaan asettuu tuulen voimalla kulkeva venho ehtoisiin ympäristöön. Kainuun merellä on totuttu jo ikiajoista asti kantavampaankin kumuun. Ukkosen jyrä on synnyttänyt peräti jumalaisen uskomuksen. Ylimmäinen Ukko se ajelee selkiä pitkin. Silloin on paras katsella suojaista

poukamaa. Ihmisen lapsi on yrittänyt vuosisadan ajan taltuttaa konevoimalla moisen kelin ärjyt. Mutta tiedetään suurten höyrylaivojenkin hakeutuneen Hauta-kaarten suojaan, kun luonnon voimat ovat saaneet ylitteen. Meillekin sattui aikamoinen hiivari Ärjänselkää ylittäessä. Mutta sopivasti reivattuna suostui pursi pus-kemaan määränpäähämme. Siellä odotti korkean törmän suojassa iloinen yllätys: Köli ylös ja rantahiekalle!

Poronkirkoista paimenmökkeihin

Saari säilytti erikoisen sijaintinsa vuoksi pitkään jälkiä lappalaisasutuksesta. Vieläkin saattaa löytyä merkkejä kalastusriiteistä ns. porokirkkojen paikoilla. Noin 100 vuotta sitten saari siirtyi Kainuun Puutavarayhtiön omistukseen. Siitä kehittyi työntekijöiden lomaviettopaikka. Aivan viime vuosina on Ärjänsaaren lomamökien kunnostus aloitettu Kotila- ja Saunala-mökeistä, jotka toimivat nyt kesäkahvilana ja lammaspaimenmökkinä. Seuraavaksi kunnostetaan mökkejä kävijöiden vuokrauskäyttöön.

- Rakennusten korjaamista varten rekrytoidaan kevättalvella suunnittelija tekemään rakennusperintökohteiden vauriokartoitusta ja korjaussuunnittelua. Tavoitteena on kunnostaa kesän 2020 aikana kaksi lomamökkiä vuokrauskäyttöön, kertoo kulttuuriperinnön erikoissuunnittelija Päivi Tervonen Metsähallituksen Luontopalvelujen kotisivuilla.

McGregorin, suomalaisittain ”Riku - Veljen” rikaus kestää n. puoli tuntia.

Viime kesänä Ärjänsaaren Säippään rakennettiin uusi käymäläliiteri, joka viimeistellään kesän alussa. Tulevan kesän aikana myös muuall saareen rakennetaan pari uutta käymäläliiteriä. Tämä vastaa hyvin Ärjänsaaren kävijätutkimuksessa esille nousseisiin kehittämistarpeisiin; saaren käymälät ja polttopuuvaja kaipasivat vastaajien mukaan eniten kunnostamista. Ärjänsaaren keskeisille rantautumispaikoille ja polkujen varsille pystytetään myös maasto-opasteita ja polkuviittoja.

- Mekin seurailimme patikkapolun notkelmia, viivähtelimme korkeilla ”ärjänteillä”. Ehtoon laskeutuessa pistimme koneen hiljaisesti hyrisemään ja rantauduimme ”Riku-Veljen”/ McGregorin kotisatamaan, lokinlaulurauhaan.

Esko Jaatinen

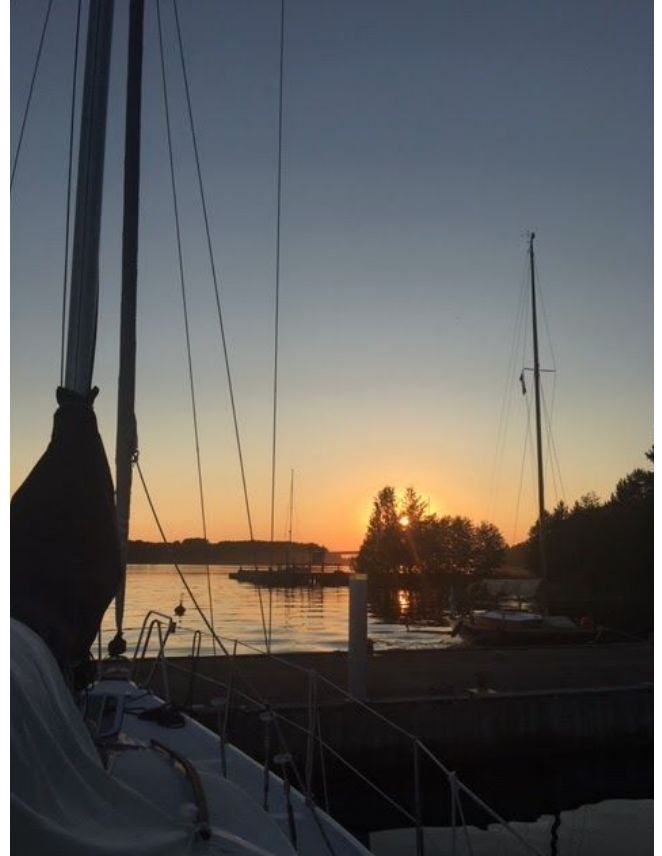
Kuvat Pirjo Mattila. Kartta Wikipedia

Kirjallisuutta: Reijo Heikkinen, Avara Oulujärvi. ISBN 952-92-0009-9

Patikoiden Ärjänteiden partaalla.

Historian ja tuulen huminaa Sydän-Savossa

Matka Heinäveden Valamoon alkaa Kuopion Pirttinien satamasta. Satama on yksi sisävesien suurimpia satamia. Satamassa on noin viisikymmentä purjevenettä ja saman verran moottoriveneitä. Kuopion kaupunki kaikkine palveluineen on muutaman kilometrin päässä.

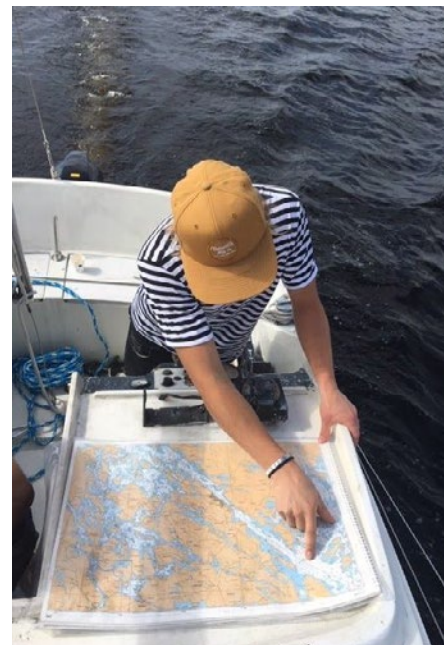
Matkaan lähdetään vuonna 1970 Ruotsissa valmistuneella Navigo 24 veneellä. Vene on tullut jo miehiin ikään, mutta on silti vielä todella hyvässä kunnossa. Vene tarjoaa kohtuulliset tilat neljälle aikuiselle.

Reitti Heinäveden Valamoon kulkee Kallavedeltä itään kohti Vehmersalmea. Kun matkaan on lähdetty illalla, on Vehmersalmi ja sen satama todella hyvä yöpymispaikka. Satamassa sijaitsevassa ravintolassa on tarjolla todella hyvää ruokaa. Satamassa pysähtyy joka päivä Savonlinna-Kuopio reittiä kulkeva sisävesilaiiva. Sisävesilaiivat ovat kulkeneet tätä reittiä jo viime vuosisadan alkupuolelta kuljettaen ihmisiä ja rahtia.

Aamulla jatkamme matkaa. Sanotaan *“Jos et ole veneilyt Heinäveden reittiä, et ole nähnyt Saimaata. Kautneudestaan ja nähtävyyksistä maailmankuulua reittiä*

jaksaa kokea yhä uudestaan ja uudestaan”. Navigointi reitillä vaatii tarkkuutta. Reitti on paikoitelle todella sokkeloinen. Kapeikoissa voi olla todella voimakas virta. Tämä opittiin pelkällä säikähdyksellä.

Reitillä on isoja selkävesiä ja ahtaita kapeikkoja. Purjehdittavaa vettä riittää aivan rantaan asti. Suvasveden jälkeen alkaa pitkä ja kapea reitti. Sitä pitkin pystyisi varmaan purjehtimaan jollain klassisella Saaristoristeilijällä tai H-veneellä. Omalla veneellä en edes yritä, vaan ajan koneella. Annetaan koneen viedä ja ihaillaan Suomen kauneimpia maisemia tuntikausia.

Myöhään iltapäivällä saavutaan Varisvedelle ja lähestytään Varistaipaleen kanavaa. Kanava on valmistunut 1913. Se on Suomen korkein ja ainoa nelisulkuinen. Kanava on kilometrin pituinen ja pudotuskorkeutta sen suluilla on 14,5 metriä. Kanavapuisto on todella hyvin hoidettu ja kaunis. Alueella on vanhasta kanavavartijan talosta tehty kanavamuseo. Kanavan rannat on hienosti kivetty eikä niihin tee mieli kokeilla veneen kylkiä.

Auringon laskiessa saavumme Juojärvelle ja sen eteläpäässä sijaitsevaan Valamoon. Vene laituriin ja suunnamme luostariin nauttimaan hyvästä ruuasta.

Aamulla muiden veneiden kanssa takaisin kanavalle ja matka jatkuu kohti Savonlinnaa. Lomamme on alkanut lupaavasti.

Vaahtopään RETRO

HÖYRYLAIVA ”GEM” haveri Rahjassa Konikarvon venesataman edustalla Ryöppään lahden redillä v. 1905.

Minä allekirjoittanut joka, olen Kapteenina A Santaholma o/y omistamassa hinausaluksessa ”Toimi” kooltaan 37,8 RT 135 Hv todistan seuraavaa:

Lauvantaina 9 päivä syyskuuta 1905 olin Pyhäjoella tukkilauttoja hinaamassa. Silloin kello 2 ipp. sain isännistöltäni määräyksen mennä kiireesti pelastamaan höyrylaivaa ”Gem” joka oli ajautunut matalalle Rahjassa. Otin heti polttoainetta ja valmistuin lähtemään. Lähdin matkalle seuraavana 10 päivänä aamulla poikettuani Kalajoella määräyksiä saamassa, saavuin Rahjaan kello 2 ipp. silloin havaittiin, että GEM oli ajautunut Syökovan kivikko matalikolle, jossa oli hyvin vaarallisessa asemassa, alttiina SW ja W tuulille. Saapuessani ”Gemin” luokse

huomasin, että se merenkäynnin vaikutuksesta löi pohjaan, vaikka merenkäynti eilisen myrskyn jälkeen oli paljon asettunut.

Herra Osk H Santaholma oli saapuvilla ”Gemissä” ja antoi määräyksen minulle ryhtyä heti yhdessä höyryalusten ”Antin” ja Leimun” kanssa hinaamaan ”Gemiä” malalta, johon myös heti ryhdyimme.

Kun vesi edellisen päivän myrskyn jälkeen oli laskenut noin 1 jalan, niin ”Gem” oli tarttunut lujasti karille jonka tähden se ei liikkunut ja täytyi meidän pimeän tullessa lopettaa työ seuraavaan päivään.

Maanantaina 11p syyskuuta siten kun osa ”Gemin” lastia oli syydetty mereen, hinasimme uudelleen Gemiä. Ilma oli kaunis ja tuuli heikko SE veden korkeus sama kuin

edellisenä päivänä. Gemin ankkureita siirsimme ulos, joiden avulla myöskin hinattiin laivaa. Hinaus lopetettiin illalla. ”Gemiä” saatiin vähän siirtymään.

Tiistaina 12 päivä wesi oli vähän noussut. Ilma kaunis 6 app. aloimme udellen hinata ”Gemiä” joka hiljalleen lähti liikkeelle, sitten kun kaikki lasti perän puolelta laivaa oli syydetty mereen. Noin kello 9 se pysähtyi, jonka tähden hinasimme sitä taakse ja sivulle päin, sen jälkeen taasen viistosti eteenpäin, sen jälkeen taasen viistosti, siksi kunnes ”Gem”, noin kello 2 ipp saatiin irti ja hinatuksi ankkuripaikalle.

Pelastustyön aikana hinatessa ja tempoissa katkesi useita hinausköysiä.

Pelastuksen päätyttyä lähti Toimi

Toimi

Höyryhinaaja Toimi ostettiin keväällä 1897 Saksasta. Komean aluksen kävi hakemassa Kalajoelle Antti K. Santaholma. Hinaajan ensimmäinen päällikkö oli martinniemeläinen Heikki Vahtola. Kuva: Eero Antikaisen kokoelma.

Antti

Hinaaja Antista ei ole säilynyt monta kuvaa. Tässä osasuurenoksessa alus on viettämässä viikonloppua jossain Perämerellä.
Kuva: Eero Antikaisen kokoelma.

Rahjasta muihin töihin.

Jos ”Gemiä” 12 päivänä ei olisi onnistuttu saada pois matalalta niin sen pelastaminen myöhemmin olisi ollut hyvin epävarmaa sillä vesi seuraavina päivinä oli säännöllisesti alhaalla, varsinkin sunnuntaina 17 päivänä syyskuuta se laskeutui hyvin alas, jolloin kivet, joiden päällä ”Gem” makasi olisivat rikkoneet sen pohjan.

Oulussa 25 p syyskuuta 1905

J E Elvström

Kapteeni Toimessa

Todistavat,

Lyydi Mennander

E Hyvönen

Minä allekirjoittanut joka olen Kapteenina A Santaholma Oy omistamassa hinaus ja pelastusaluksessa ”Antti” kooltaan 51,61 RT 72 hv varustettuna höyrypumpulla 11,35 tonnia minuutissa, sukellustarpeilla ja 2 sukeltajalla olin lauantaina 9 päivä syyskuuta 1905 Rahjassa.

Kello 6 aamulla kun päivä valkeni näjin että höyrylaiva Gem oli ajautunut Syökovan rannikolle. Heti nostin ankkurin ja menin tarjotakseni apua, vaan kovan SW myrskyn tähden ei voitu mitään pelastustyötä tehdä. Lähetin miehen

hevosella viemään sanaa haaksirikosta Kalajoelle ja heti kun myrsky vähän asettu lähdin myöskin Kalajoelle saamaan määräyksiä. Saavuin sinne Antilla klo 6 jpp.

Seuraavana aamuna 10p syyskuuta otettiin Anttiin S Santaholma Oy määräyksestä 50 työmiestä lankkuja lautoja köysiä ankkureita kettegeitä täyhteitä ym tarpeita, joita voitiin tarvita Gemin pelastuksessa ja menttiin Rahjaan jossa sukeltajat heti menivät alas tarkistamaan laivan asemaa ja vuotoja. Kun höyryalukset Toimi ja Leimu saapuivat noin klo 3 ipp, niin sukeltajien ohjeiden mukaan koetimme kaikki 3 alusta hinata Gem matalalta kuitenkin onnistumatta. Pimeä keskeytti työn. Ilma oli kaunis, merenkäyntiä jonkun verran, vesi noin 1 jalka alempana kuin 9 päivänä.

Maanantaina 11 p syyskuuta kello 6 epp alettiin uudelleen pelastustyö. Työmiehet pantiin purkamaan lastia Gemistä mereen. Ankkureita asetettiin siten että myöskin Gem hinaamalla voi avustaa irrottamisesta. Tuuli E vesi 6 tuumaa alempana kuin 10 päivä. Illalla saimme Gemiä vähän liikkumaan.

Tiistaina 12 p syyskuuta ilma kaunis, heikko NW tuuli vesi nousut vähän ja on samalla korkeudel-

la kuin 10 päivä. Aamulla aloitettiin pelastustyö. Gemistä viskattiin loppulasti perästä mereen. Hinasin yhdessä Toimin ja Leimun kanssa Gemiä joka hiljalleen luisui matalikolta. Noin kello 9 epp pysähtyi se kiveä vasten, sen jälkeen hinataan sitä sivulle ja taakse päin joten Gemin suunta saatiin muutetuksi, jonka jälkeen viistoisesti eteenpäin ja kivistä irti., kaikki nämä liikkeet tehtiin sukeltajien antamien ohjeiden mukaisesti. Kun Gemin ankkurit näin liikehtiessä estivät laivan siirtämistä syvälle vedelle vasemman puoleinen kettinki kiireesti katkaista, joten ankkuri kettinkineen jäi pohjaan. Noin kello 2 aikana saimme lopullisesti syvälle vedelle ja viedyksi ankkuripaikalleen. Pelastustyötä tehtiin koko aika uut-terasti ja kustannuksia säästämättä, hinausköysiä ja kettinkejä katkesi usein. Töiden tulos oli kuitenkin hyvä, sillä Gem saatiin pelastetuksi hyvin vaarallisesta asemasta.

Keskiviikkona 13p syyskuuta ilma kaunis heikko NMW tuuli, vesi 20 tuumaa alempana kun edellisenä päivänä, joten tänään Gem ei lähtisi matalalta. Sukeltajat tarkistivat Gemin vahingoita, jotka huomataan melkoisen suuriksi. Köli oli katkennut ja useita vuotoja perä-

puolella. Toinen sukeltajista lähti Leimun mukana hakemaan mereen jäänyttä ankkuria, joka löytyikin ja proomuun avulla nostettiin ylös ja tuotiin Gemiin.

Torstai 14p. Ilma kaunis, hiljainen S tuul, vesi eilisestä noussut 6 tuumaa. Sukeltajat työskentelivät vuotojen tukkimisessa.

Perjantai 15 p. Sukeltajat työskentelevät vaikka NW jonkin verran haittaa työtä. Vesi samalla korkeudella kuin eilen.

Lauvantai 16p. Hiljainen NE tuuli. Wesi laskenut sitten eilisen 10 tuumaa. Sukeltajat työskentelevät vuotojen tukkimisessa. Ilma kylmä - 1.

Sunnuntai 17p. Melkoinen N tuuli -2 kylmä, vesi kiireesti laskeutuu. Illalla 18 tuumaa alempana kuin 16 p.

Maanantaina 18.p. Hiljainen N tuuli. Wesi noussut sitten eilisen 2 tuumaa. Sukeltajat yhä tiivistävät vuotoja.

Tiistai 19p. Tyyni, wesi noussut 13 tuumaa. Sukeltajien työ jatkuu.

Keskiviikkona 20 p. Hiljaista S tuulta vesi noussut 4 tuumaa. Sukeltajat päättivät työn saatuaan kaikki muut vuodot tukituiksi paitsi peräpiikissä olevaa pientä vuotoa, joka vähäpätöisyytensä tähden ei ole laivan turvallisuudelle vaarallinen. Perjantaina 22 p. Tarkastajat tulivat laivaan, hyväksyivät sen lastikelpoiseksi, jonka jälkeen vein tarkastajat Kalajoelle.

Minun mielipiteeni on, että jos Gemiä emme olisi onnistuneet saamaan pois matalalta 12 päivänä, niin olisi se sen jälkeen ollut mahdotonta, sillä vesi useina päivinä sen jälkeen laskeutui ja sunnuntaina 17 p:nä hyvin alhaalla, joten kivet joiden päällä GEM makasi olisivat varmaankin puhkaisseet suuria reikiä laivan pohjaan joten se olisi täyttynyt vedellä. Sen jälkeen olisi ollut melkeen mahdotonta saa-

da kivien päällä makaava laiva niin hyvin tiivistetyksi, että se olisi voinut pumpata tyhjäksi. Joskin se olisi onnistunut, niin laivan irrottaminen karilta olisi ollut satunnaista, sillä sen matalikolla oleva perä oli jo tyhjennetty lastista joten keventämismahdollisuutta ei enää ollut. Ainoa mahdollisuus olisi ollut odottaa veden nousua, vaan kun se tapahtuu ainoastaan kovan SW eli W myrskyn aikana jommoisen kestäessä Gem rantautuikin, niin olisi laivan olisi laivan tukkeet täyttyneet ja laiva täyttynyt taasen vedellä ja siis jäänyt pelastamatta, varsinkin kun syksy oli myöhäinen ja jääty-
misen aika käsillä.

Kalajoella 29p syyskuuta 1906

S Borin.

Kapteeni

Todistavat:

S Sirvo

Kalle Paaso

Leimu

Kapteenien käsin kirjoitettujen meriselvitysten lisäksi myös hinaaja Leimun kapteenin meriselvitys on olemassa. Sen on allekirjoittanut 2p syyskuuta 1905 A Hongell, Leimun kulettaja.

Tapaukseen liittyvät myös operaatiota koskevat tiedot kustannuksista ja korvauksista.

Hörylaiva s/s GEM oli 1887 rakennettu 3150 dw-tonninen rahtilaiva ja kuljetti myös raakakiveä.

Nyt 115 vuotta myöhemmin voi todeta, että toiminnasta päättivät isännistöt ja isännistöt luottivat siihen, että tehtävät osataan hoitaa. Miehistön luottamus aluksen kapteeniin on aina ollut merenkulun perusedellytyksiä ja kapteenilla on edelleen suurin vastuu aluksensa turvallisuudesta.

Heikki Santaholma

Varakommodorin tähystystorni

Onkohan tämä sitä kuuluisaa pin-
natuntumaa/perstuntumaa?

Vanhoja H-vene mestareita set-
viessä 70-90 luvuilla tuloslistat oli-
vat varsin monotoniset: Matti Rou-
hiainen vuosina 1972-90 7xSuomen
mestari, Juhani Seppä 1981-1998 5x
Suomen mestari.

Koska näinä vuosina elettiin H-
veneiden kultakautta, jouduttiin joi-
nakin vuosina jopa rajoittamaan
Sm-kisoihin osallistujia. Yli 70 ve-
neen kilpailut olivat hyvinkin ta-
vanomaiset. Tähne kauaksi Kalajo-
ellekin saatiin yli 60 "kaunotarta"
voittajana H 934 Henrik Lundberg
Ahvenanmaalta. Kippareiden ker-
ma oli lähes päättymätön; Mäkilä,
Von Koskull, Bjurström, Leinonen,
Karjalainen, Siekkinen, V-P Ruoho,
Kalen, Rajakaltio, Martinin Veik-
ko, Kujala, Aikala ja monet, monet
muut.

Ei siis ollut aivan sattuma näiden
kippareiden ylivoima.

Aika on kulunut ja Sm-kisojen
suosio hiipunut. Yksittäisten venei-
den ylivoima on ollut lähinnä sa-

H-veneiden SM-kisat Hailuodossa 2001.

tunnaista. En tiedä onko siirrytty
askel väline-urheiluun päin, koska
v 2019 rankingjärjestys oli H 958,
957, 959, 961, 946. Rankingpisteitä
merkittiin 43-venekunnalle. Kuo-
pion pohjoispuolelle ei juuri pist-
teitä herunut. Kansainvälisestä me-
nestyksestä on lähinnä vastannut H
-958 Venda MM-pronssillaan. En
tunne tämänpäivän H-veneilijöi-

den ikärakennetta, mutta toivoisin
uuden H-sukupolven pitävän lip-
pua korkealla. Tuo kaunis, urheilul-
linen, monipuolinen pursi on sen
ansainnut.

Tähystystornista haikeutta tuntien,
itsekin mukana olleena

*H 857 Haabot
Juha Petrelius*

Talkookuvia

*Jolla NPT:N syystalkoot 2019. Vasemmalta: Antti Kaivosoja,
Sakke Kärjä, Veli Kärjä, Supe Siermala, Lasse Kärjä. Kuva:
Ilpo Nenonen*

Keskuskarin laiturin vanepaikka-aisojen syysnostotalkoot.

Venenosturilla oli KaPu hallituksen määräämä lepovuosi. Paikalla oli Sauli Suvanto ja nostokalusto.

s/y Pulex nousee trailerilleen.

Veneet nostettu ja matka talvitelakalle voi alkaa.

Talkooporukka 2019 teki ponttooniosan laiturin jatkoksi, vaikka sitä ei kuvan perusteella uskoisi todeksi.

Talkootauko Jätkälän jollavarastolla. Kuvassa vasemmalta Heikki Jylhä-Ollila, Sakari Härjä, Veli Härjä, Heikki Santaholma, Jouko Arvo ja Juha Santaholma. Kuvasta puuttuu Pulo Siemala ja kuvaaja, Ilpo Nenonen.

Pitkäjärven leiri 2019

Kuvat Sulo Siermala

Leiriläisiä vesillä, vedessä ja rannalla.

Antti Kaivosoja opettaa purjeen käsittelyä.

Leiriläiset järjestäytyivät partiolaisten johtajien pitämään ohjeistukseen.

Lapsia NPT – leiri-illassa syksyllä 2019.

PX-purjehtija Esko Jaatinen

*Odotus. Purjehdusleirimme kalustoa lähtövalmiina.
Kuva: Päivi Repo*